

— érezzük ki a 20—25 évesek kultúr-érdeklődését: „A népi kultúrában — kor szerint — a nemzeti művelődés lefelé, az ismeretanyag pedig felfelé szegődik.”

Felvidéki paraszt-társadalmunknak valóban így fest a kultúrképe. S ha még mélyebben és közvetlen közlőről ismerjük a szlovenszkoói magyar népeket, akkor lehetetlen el nem vetnünk azt a nézetet, mely a különböző tájegységek és nemzetiségek parasztrétegeit uniformizálja.

Szlovenszko magyar földművelő népe ugyanis, az államfordulattól kezdve nemsokára, gyors egymásutánban kezdi *levetkőzni népsajátságait* s érdeklődése az „*európaibb*” formák után kutat. Kultúrállományuk nemzeti-népi magvának a megőrzésére azonban ma már hatékony egyesületek működnek közre, amelyekben a vezető szerepet a felvidéki magyar nevelő-rend és főiskolai ifjúságunk játssza.

Felvidéki népkultúránk továbbfejlődési vonalait mindezekből természetesen még nem rajzolhatjuk ki, annyi azonban mindenesetre valószínű, hogy az ottrekedt magyarság *tényleges kultúraautonómiaja nélkül* a különböző társadalmi osztályok *világnézeti együttfejlődése, a kultúrtudat nemzeti jellegének biztosítása s a falu népének a városi értelmiséggel való összehozása*: továbbra is csak eszményi, de megvalósíthatatlan célkitűzés marad.

Wagner Ferenc.

Románia gyógypedagógia viszonyaira rendkívül jellemző fényt vet az a körülmény, hogy területén mindössze csak két ortopédiai intézet működik: az egyik *Bukarest*, a másik pedig *Kolozsvár* székhellyel, jöllehet a béna és nyomorék gyermekek nevelésére nagyszabású társadalmi szervezkedés bontakozott ki az 1921. évi *Nuffield-alapít-*

vány óta. Ezt követően felfigyeltek e kérdésre az összes nemzetközi jellegű értekezletek, így az ostende-i (1927); a genfi (1929); a hága-i (1931), melyeknek nyomán új intézetek létesültek főként Magyarországon, Lengyelországban, Bulgáriában és Csehszlovákiában. Ebből az európai mozgalomból azonban kimaradt Románia. Ezt a mulasztást akarja pótolni a kolozsvári „*Regina Maria*” gyermekkórház főorvosa, *Radulescu Sándor dr.*, aki amerikai mintára kívánja megszervezni az olyan kórházakat, melyekben a nyomorék és béna gyermekek fizikai képességeinek fokozása mellett a nevelés-tanításra is jutna megfelelő idő és alkalom. Eleddig ugyanis csak néhány rendszertelen beszélgetés, könyv és képeslap volt az egyetlen szellemi tápláléka a romániai béna és nyomorék gyermekeknek. Radulescu főorvos szerint szükséges volna, hogy az egyszerű kórház mellett megalapítsák „*a gyermekek szellemi nevelésére és későbbi elhelyezkedésükre szolgáló intézetet is*” (Keleti Újság, 1938. ápr. 2.). Az új intézmény ezt a nevelést adná meg a kor követelményeinek megfelelően s a kellő szellemi és testi fejlettségű, arra raszoruló ápolottnak elhelyezkedést, állást is szerezne.

E mozgalom emberbaráti szándékához kétség nem férhet, de merően más elbírálás alá tartozik majd (ha egyáltalán sor kerülhet) az eszme megjelenési formája, mert a *dáko-románizmus* és *keleti ortodoxia* műhelyében készült művelődéspolitikai eddig még valamennyi gyakorlati mozzanatában vétett a nemzetközi szerződések is biztosította kisebbségi életjogok ellen.

Wagner Ferenc.

Hibaigazítás. Jelen számunk 186. oldalán az első cikk szerzőjének neve nem Marosi, hanem *Masszi* Ferenc.